

Om barnmorskor

I Hillebygden No 2/86 kan man läsa ett avsnitt ur en artikel av Erik Wickberg om ”Hälsovård på den gamla goda tiden”.

Låt oss nu följa upp vad som sägs där genom att klippa ur Prosten Bohlins ”Hille socken i nutid och i gången tid”, utgiven 1922. Här får man en betydligt ljusare bild, som bl a visar, att det hände saker då också, även om det kunde ta sin tid.

”Den 14 okt. 1777 hade kungl.maj:t utfärdat reglemente för barnmorskor i riket. Med anledning härav beslöto sockenmännen 1778 att utse egen barnmorska, efter det man förkastat ett förslag om att hava sådan gemensamt med Gävle. Matts Göransson Korsbergs i Oppala hustru utsågs härtill enhälligt och skulle i Stockholm på socknens bekostnad inhämta lärdom i yrket. 1779 resolverade landshövdingen, att bostadshus skulle uppföras åt barnmorskan.

1778 ville man, som nämnt, alls icke hava barnmorska gemensamt med Gävle. Icke destomindre fattar man dock 1828 motsatt beslut, i det man, efter förra barnmorskans död, utsåg en fru Vestberg i Gävle, med rätt för henne att där vara boende. Hennes årslön bestämdes till 16 skill.banko för varje hemmansrök och 8 skill.banko för varje utanvidsrök. 1842 uppsade man henne dock från tjänsten, emedan hon vägrade att flytta till Hille, och man ej längre fann sig i att hämta henne i Gävle, där hon för övrigt ej alltid var tillhands, när man behövde henne.

1857 antogs Kristina Vahlund till barnmorska. Från uddemantalskassan fick hon låna penningar för att i Stockholm avlägga examen, innan hon tillträdde sin tjänst. Tacksamma mödrar hava på hennes grav å Hille kyrkogård rest en minnesvård. – Socknens barnmorska bor nu i en 1899 å prästgårdens skogsmark i omedelbar närhet till kyrkan uppförd boställsgård.”

Kanske var det utmärkande för den tiden, men möjligen också för Prosten Bohlin, att man inte ens talade om vad den som skulle bli Hille sockens första barnmorska hette, utan bara uppgav mannens namn. – Matts Göransson-Korsberg var född i Älfkarleby, men var vid den här tidpunkten torpare i Oppala. Hustrun Christina (Kerstin) Ersdotter Häggberg var född 1749 som dotter till bonden på Sub 2 i Oppala, Eric Andersson Häggberg.

Till sist några siffror, som visar behovet av barnmorska.

År	födda gossar	flickor	Summa	År	födda gossar	flickor	Summa
1779	21	18	39	1788	20	18	38
1782	20	22	42	1791	14	16	30
1785	16	14	30	1794	23	23	46

Senare skulle födelsetalen bli mycket högre. 1852 föddes 102 barn och 1856 101. Men det var ändå långt kvar till rekordsiffrorna under 1900-talets första del.

Z Å

[Hillebygden, Nr. 1, 1987]